

11 . București | Punct: Ciurel, Militari - Câmpul lui Boja, Chitila Fermă | Anul: 1997

Anul: 1997

Cod RAN: 179132.30;179132.29;179294.03

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène târziu, Evul Mediu

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Vasile Boroneanț, Gheorghe Mănucu-Adameșteanu, Mircea Negru, Fănica Miu, E. Mocanu

Instituții: Muzeul Municipiului București, Muzeul Municipiului București, Muzeul Municipiului București, Muzeul Municipiului București, Muzeul Municipiului București

Șantierul arheologic București

Raport

I. București - Ciurel

În timpul supravegherii arheologice a unor lucrări de construcții, în apropierea sitului arheologic de la Ciurel, au apărut fragmente ceramice din epoca bronzului, care pot fi atribuite culturii Glina.

Sondajul arheologic efectuat a constatat într-o secțiune cu dimensiunile de 8 x 1 m și adâncimea de 1,30 m.

Deși nu a fost descoperit nici un complex arheologic, identificarea unui strat de cultură din epoca bronzului, gros de 0,15-0,25 m, este o dovadă că spre sud, situl arheologic de la Ciurel este mai întins decât se credea în urmă cu câteva decenii.

II. București Militari - Câmpul lui Boja

În anul 1997 au fost practicate un număr de șase secțiuni (S4-S9) și cinci casete (C4-C8).

1. Complexe arheologice.

Au fost cercetate complexe arheologice din epoca bronzului (patru gropi), sec. III p. Chr. (o locuință și o groapă) și sec. XIX (trei locuințe).

2. Stratigrafia.

În suprafețele cercetate pe partea de vest a platoului, cu excepția secțiunii S5, stratigrafia a fost asemănătoare celei din campania anului 1996.

În secțiunea S5, amplasată la cca. 100 m de marginea vestică a platoului, a fost surprins un singur nivel de cultură, gros de 0,25/0,35 m, ce conținea materiale din epoca bronzului.

Secțiunea S7 a fost practică spre marginea de est a platoului, în partea opusă zonei unde au fost efectuate cercetările din 1996 și majoritatea secțiunii a fost diferită față de celelalte secțiuni. Sub solul vegetal, gros de 0,20-0,30 m, a fost observat un strat de pământ cenușiu gros de 0,20 m, care suprapune altul de culoare castanie deschisă, cuprins între 0,50 și 1,05 m. Ultimele două straturi conțineau vestigii din epoca bronzului (cultura Tei). La adâncimea de 1,15 m a fost găsit un fragment dintr-un vas din neolitic. De la adâncimi cuprinse între 1,05 m și 1,15 m începe stratul castaniu, steril din punct de vedere arheologic. La adâncimea de 1,40 m a fost surprins stratul de loess.

3. Inventarul arheologic.

Gropile din epoca bronzului au un inventar sărac care constă în fragmente ceramice și o roțiță de car.

În secțiunea S4, sub locuința din sec. III p. Chr. au fost găsite câteva fragmente de vase modelate cu mâna, care pot fi datate în sec. IV-III a. Chr.

Cel mai bogat inventar arheologic aparține locuinței din sec. III p. Chr. El constă în fragmente din vase modelate cu mâna sau la roată, obiecte din fier și bronz, o fibulă de tipul cu piciorul întors pe dedesubt și fragmente de lemn carbonizat.

În groapa nr.6 a fost depus un câine. El era așezat pe fundul gropii, culcat pe partea dreaptă. În umplutura din partea superioară a gropii au fost găsite câteva fragmente ceramice din sec. III p. Chr.

În secțiunea S7 a fost descoperit și un fragment dintr-un vas ce poate fi datat în sec. VI p. Chr.

Locuințele din veacul al XIX-lea au oferit fragmentele de vase din lut ars, cărămizi și obiecte din fier.

4. Cronologia.

Datarea complexelor arheologice și a materialelor din nivelele de cultură a fost făcută pe baza fragmentelor de vase din lut ars. În cazul locuinței din sec. III p. Chr. , prezența fibulei de tipul cu piciorul întors pe dedesubt, este un indiciu în plus în vederea datării acestui complex arheologic.

III. București - Chitila Fermă

Săpăturile arheologice din stațiunea Chitila Fermă din anul 1997, s-au desfășurat în intenția de a se relua cercetările din anii 1982-1985 în toate punctele în care s-a lucrat atunci - neolitic, epoca daco-romană, epoca feudală. Din motive obiective nu am putut deschide decât o secțiune care se situează în partea de răsărit a tell-ului neolitic, pe terasă, deasupra malului, în care, în perioada mai sus amintită, au fost identificate materiale arheologice aparținând culturii Tei și în special a hallstattului timpuriu, denumit aspectul Chitila Fermă.

S-a trasat o secțiune de 10 x 2 m, orientată N-S, perpendiculară pe cursul Colentinei, ajungându-se doar până la adâncimea de 1,20 m astfel încât presupunem că nu au fost atinse toate nivelele posibile de locuire.

Stratigrafia săpăturii se prezintă astfel:

1. stratul arabil care variază între 0,20-0,25 m;

2. strat de culoare cenușie, deranjat în partea superioară de lucrările agricole, unde a existat probabil o locuire feudală - identificarea unei gropi de locuință și a unei gropi la baza căreia s-a descoperit un schelet de câine, în care au fost descoperite materiale ceramice din epoca feudală târzie și modernă, precum și resturile unor grinzi de lemn carbonizate, care ne-au dat posibilitatea să le datăm în această perioadă.

Sub acest strat, într-un nivel compact, a fost surprins, din păcate doar în profilul de sud, conturul unei locuințe care a fost distrusă, în parte, de locuirea feudală. Materialele ceramice datează din prima epocă a fierului, de vârstă aproximativă cu cele cercetate în anii anteriori.

Materiale arheologice aparținând culturii Tei au fost recoltate din umplutura locuinței hallstattiene și din cea feudală, mai de la suprafață, ceea ce ne face să credem că numai întâmplarea a făcut să nu surprindem, în suprafața săpată și locuințe aparținând culturii Tei.

3. stratul de culoare galben-cafeniu în care nu am descoperit decât rare fragmente ceramice pătrunse prin gangurile de animale, ce aparțin cu siguranță neoliticului, epocii bronzului și primei epoci a fierului.

Această situație ne obligă la continuarea săpăturii printr-o extindere a acesteia, pentru obținerea unor situații stratigrafice mai clare.

Printre materialele arheologice feudale descoperite în locuință și groapă amintim fragmentele ceramice cu smalt verde-oliv sau gălbui-verzui, având un decor cu benzi orizontale albe, pictate, mai late ori mai înguste și un cuțit de bucătărie din fier datate în perioada feudalismului târziu.

Între fragmentele ceramice hallstattiene menționăm prezența cânilor scunde cu torți supraînălțate, castroane, vase bombate, tăvi, fragmente de strecurătoare. Ele sunt decorate cu caneluri mai late sau mai înguste, dispuse orizontal sau înclinat, frecvent pe corpul vasului, precum și motive geometrice - triunghiuri, ghirlande - realizate prin împunsături succesive. Ghirlandele se întâlnesc atât pe exteriorul, cât și pe interiorul vaselor.

Fragmentele ceramice ce aparțin categoriei comune, provin de la vase de dimensiuni diferite, predominante fiind vasele de mari dimensiuni și sunt ornamentate cu motivul cu măturică, atât pe interiorul

cât și pe exteriorul vaselor, butoni de diferite dimensiuni, brâu alveolat și crestat care se întâlnește adesea și pe buza vaselor. De menționat și un fragment dintr-un inel de lut, decorat cu împunsături succesive.

Formele și ornamentarea acestei ceramici sunt identice cu cele descoperite de Vasile Boroneanț în săpăturile anterioare.

Materialele ceramice din epoca bronzului aparțin unor fragmente de căni, vase tronconice sau bombate. Cele din categoria comună sunt ornamentate cu motivul cu măturică, altele neornamentate, iar cele din categoria fină ornamentate cu motive geometrice, uneori spiralate cu împunsături succesive, specifice culturii Tei, probabil fazele III-IV. Tot acestei perioade poate fi atribuit un fragment de cuțit din piatră (krumesser).

Între materialele ceramice aparținând neoliticului, amintim fragmente de vase de diferite dimensiuni care, datorită cantității mici, nu pot fi atribuite întotdeauna, cu certitudine, formelor cărora le-au aparținut. Se întâlnesc totuși fragmente ceramice care pot fi atribuite unor vase pentru preparat hrana sau păstrat apa, mai mult sau mai puțin bombate, cu suprafața doar netezită, iar la categoria fină, ornamentate cu caneluri. Sunt și câteva fragmente ceramice ornamentate prin incizie, care pot fi atribuite culturii Boian. S-au descoperit și câteva fragmente de unelte din os și un fragment dintr-un toporaș de piatră, găurit după spargere pentru a fi purtat ca pandantiv.

De remarcat este numărul mare de unelte din silex: gratoare, răzuitoare, perforatoare, chiar și un nucleu percutor, care aparțin cu certitudine neoliticului și epocii bronzului. Nu toate pot fi seriate și stratigrafic.

Sperăm că săpăturile din anii următori să aducă noi clarificări privind succesiunea culturală din obiectivul săpat.

Informații suplimentare online

[Raportul 483 din cronica.cimec.ro](https://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
